

‘In het voormalige Joegoslavië ben ik veiliger dan hier’

Gedwongen in de prostitutie door (ex-)Joegoslavische onderwereldfiguren

‘De ex-Joegoslaven die in West-Europa betrokken zijn bij wapenhandel, drugshandel en prostitutie financieren de ongeregelde Servische milities die in het voormalige Joegoslavië oorlog voeren. Die criminelen hoeven niet per se zelf wapens te sturen, ze treden ook op als geldschieters. In Duitsland bijvoorbeeld strijdt een bende voor het ideaal van een Groot-Servië. Veel van de misdadigers van Joegoslavische komaf die in Europa huishouden zijn Serviërs, maar ook de andere republieken zijn vertegenwoordigd in het criminele circuit’, aldus de (ex)Joegoslavische Yasmin. Zij is ooit aan vrouwenhandelaren ontsnapt en helpt nu taalgenoten. Yasmin heeft door haar vrijwilligerswerk veel kennis vergaard over criminele Joegoslavische netwerken. Zij tolkt in het Duits voor Zarita die enkele dagen voor ons gesprek aangifte heeft gedaan van vrouwenhandel.’

Zarita heeft in Nederland een angstige tijd achter de rug. Toch is zij geen doetje. Ze ziet er uit alsof ze ieder moment met barkrukken kan gaan gooien. Ze heeft aan judo gedaan omdat ze politie-vrouw wilde worden, een wens die zij door geldgebrek nooit heeft kunnen realiseren.

Zarita’s verhaal begint evenals dat van Ana met één man maar hij blijkt niet, zoals Manuel, de belangrijkste persoon in de bende te zijn. ‘Toen ik hem leerde kennen werkte ik in Joegoslavië in een fabriek. Daar kreeg ik, omgerekend in Nederlands geld, 100 gulden per maand. Dat werk heb ik opgegeven voor een baan als serveerster in Nederland. Ik zou vier- tot vijfduizend gulden per maand gaan verdienen in een nachtrestaurant. Mijn nichtje van zestien zou meegaan als bordenwasser. Het werk werd aangeboden in een blad met de toepasselijke naam *Advertenties*. Er stond een telefoonnummer uit Belgrado bij. Ik belde en kreeg Broer, de

ronselaar, aan de lijn. Ik besloot het werk aan te nemen. Wij spraken af bij de bushalte. Door de telefoon had ik beschreven hoe wij er uitzagen. Hij haalde ons op en nam ons mee naar het huis van een vriend van hem in Belgrado. Daar zaten twee andere meisjes die ook naar Nederland gingen. Ik vond die gang van zaken niet zo vreemd want ik had al eerder in het buitenland gewerkt, in Duitsland. Dat ging net zo. Toen kreeg ik inderdaad gewoon restaurantwerk en kwam bij een aardige familie in huis.’

Die eerste keer heeft Zarita geluk gehad. Voor andere vrouwen verliep het minder fortuinlijk. Yasmin: ‘Meestal beloven ze die meisjes werk als serveerster. Ze noemen zelfs de restaurants bij naam’, aldus Yasmin, ‘dan kunnen de meisjes contact houden met thuis, dat wekt vertrouwen. Wanneer haar familie dan belt is ze “even weg”. Men zegt dat ze nog wel wat van zich zal laten horen. Ze belt terug maar wel met een pistool tegen haar slaap. Ze moet dan vrolijk door de telefoon vertellen hoe goed ze het maakt in Nederland. Zo’n restauranthouder heeft er meestal geen weet van hoe de situatie werkelijk ligt. Hij denkt dat hij een goede klant ter wille is’, legt Yasmin uit.

Zarita was niet op de hoogte van die praktijken. ‘In Joegoslavië hoor je weinig over criminaliteit in het buitenland. Ik had alleen van mijn ex-man gehoord – die in Duitsland heeft gewerkt – dat Joegoslavische prostituées het in Nederland en Duitsland heel erg moeilijk hebben en dat velen niet levend uit het prostitutiewereldje komen.’

Waar is dat restaurant?

‘In die flat in Belgrado beloofde Broer – dat was zijn bijnaam – dat hij ons naar Den Haag zou brengen. Hij zou daarna doorreizen naar België. Bij onze eerste ontmoeting leek hij me een gewone zakenman die in België handel dreef. Ik was al blij dat we in één ruk met de auto naar Den Haag konden. Ik heb hem zelfs nog 300 Mark geboden voor de benzine. Dat vond ik niet veel. De trein is duurder. Ik wilde dat geld al geven voordat we weggingen, maar hij zei: “Dat komt later wel, je verdient binnenkort genoeg.”

Een week verstreek tussen het eerste gesprek en het vertrek naar

Nederland. Ze hadden ineens haast want er was nauwelijks meer benzine in Joegoslavië. Onderweg zijn we nog een paar keer gestopt om iets te eten. Uit niets bleek dat er iets mis was.

We zijn *en groupe* naar Nederland gekomen. Er ging nog een Russische² mee op een geleend Joegoslavisch paspoort dat hij naderhand per post heeft teruggestuurd. Haar eigen paspoort, dat alleen in Joegoslavië geldig was, had hij haar afgenomen. Dat hoorde ik allemaal later.'

Een zwager van Broer en diens vriendin maakten ook deel uit van het reisgezelschap en waren op weg naar Duitsland. Maar voordat ze naar Duitsland doorreisden, moesten ze eerst helpen de andere vrouwen in de prostitutie te brengen. Dat was hun taak in het geheel. Achteraf bleek dat Broer niet door Duitsland kon reizen omdat hij daar werd gezocht.

Zonder problemen kwam Zarita in Nederland aan. 'Hij bracht ons eerst een paar dagen onder in het huis van een vriend van hem. Er gebeurde maar niets. Ik wilde dat restaurant wel eens zien. Broer zei dat de restauranthouder ons nog niet kon ontvangen. Later zei hij dat we daar helemaal niet terecht konden.'

Toen de vrouwen hoorden dat het werk in dat restaurant misschien niet doorging, vroegen ze zich af of ze überhaupt wel in de bediening zouden gaan werken. De Russische probeerde de situatie te redden met het aanbod dat ze ook wel wat anders wou doen, bijvoorbeeld schoonmaakwerk. Broer zei dat hij inderdaad ander werk in petto had: achter het raam.

Nadat Broer de vrouwen zijn bedoeling duidelijk had gemaakt sloot hij ze op en pakte al hun spullen af. Ze mochten ook niet meer bellen. Ondertussen werden ze bewerkt om toe te geven. De vriendin van de zwager moest de Russische ompraten. Zij raakte van de kaart en trok zich in zichzelf terug. Tegen haar zeiden ze: 'Stel je niet aan, in Belgrado had je je al verkocht.'

Zarita werd door haar eigen nicht overgehaald met de woorden: 'Dat doen we gewoon een paar maanden, niemand komt het te weten.' Dat nichtje was zo meegaand geworden doordat ze een relatie met Broer had gekregen. Zij was zelfs zwanger van hem geworden. Yasmin: 'Die mannen spiegelen vrouwen van alles voor. Soms laten die mannen hun vriendinnen onwillige vrouwen

over de streep trekken.' Kennelijk had het nichtje die taak op zich genomen. Zarita: 'Hij heeft haar ontmaagd, dat zag ik aan het bloed op de lakens, maar het was zeker geen verkrachting. Broer schepte vreselijk op over zijn omgang met haar. Ik had het gevoel dat ik in de maling was genomen want tegen mij had ze eerst gezegd dat ze niets met hem had. Later zei ze dat hij met haar zou huwen. Mijn nicht wist niet dat hij al getrouwd was.'

De liefde heeft niet lang geduurd. Het nichtje ging in een ander bordeel werken waar de politie haar uiteindelijk heeft weggehaald. Toen Broer dat op het politiebureau hoorde was hij geheel ontdaan: 'Zijn vrouw werkt toch niet in de prostitutie, zeker niet als ze zwanger van hem is.'

Toch heeft Broer bewerkstelligd dat het nichtje hoer werd. Zarita: 'Broer kende een man, nou ja, "man", hij was zich al aan het ombouwen. Hij moest tegen een vergoeding van 1000 gulden een werkplek voor mijn nichtje en mij vinden. Die "omgebouwde" was familie van een eigenaar van een seksclub in Den Haag, dus die 1000 gulden had hij gauw verdiend.'

Zarita en haar nichtje moesten daar gaan werken. Zarita kreeg er al snel ruzie. 'Ik achtte mijn nichtje te jong voor dat werk. Bovendien vond ik het idioot dat die omgebouwde man duizend gulden kreeg en wij niets. Broer kwam iedere week bij de baas van die club om ons geld op te halen. Na drie weken zei ik dat ik het zelf nodig had om terug naar Joegoslavië te kunnen gaan. De eigenaar zei dat hij dat eerst met Broer moest overleggen. Maar die had er toch niets mee te maken.' Dat gesprek vond plaats in het Russisch, wat die seksbaas, een Nederlander, redelijk kon verstaan. Zarita: 'We hebben trouwens nooit een cent gezien. Ik bleef hopen dat Broer mij mijn geld zou geven zodat ik eindelijk naar huis kon. Hij zei steeds dat hij me pas kon betalen als anderen schulden aan hem hadden afgelost.' Achteraf bleek dat hij zelf in het krijt stond bij een landgenoot die in Nederland een reputatie had als inbreker en bankovervaller. Zarita zou haar geld nooit krijgen.

De clubeigenaar was niet zo blij met de weerbarstige Zarita. Hij belde Broer met het verzoek om Zarita daar weg te halen. Geen nood want Broer kende genoeg raamexploitanten en dus ging Zarita achter het raam. Maar eerst diende er in België een dwaal-

spoor voor de politie te worden uitgezet.

Zarita en de Russische vrouw moesten in België politiek asiel aanvragen. Bij een eventuele inval in Nederland zou de politie hen naar België uitwijzen, het land waar asiel was aangevraagd. Daar zou de politie niets tegen Broer en consorten kunnen ondernemen omdat de strafbare feiten op Nederlands grondgebied hadden plaatsgevonden. Broer rekende erop dat wanneer de Belgische politie hen zou opsporen, de vrouwen zouden worden uitgewezen. In Joegoslavië had hij medewerkers klaar staan om ze 'per kerende post' naar Nederland terug te sturen.

Het verliep echter niet volgens dit scenario en de dames moesten na de excursie naar België hun plaats achter het raam innemen. Ze kwamen terecht in de Geleenstraat, de 'betere raamprostitutiestraat' van Den Haag. Over het prostitutiewerk wil Zarita niet veel meer kwijt dan: 'Alles, maar dan ook alles vond ik er vervelend aan. Ook verdiende ik niet veel.'

Eenmaal achter het raam, belde Broer constant om haar te controleren. In die dagen bleek dat Broer met Turkse en Marokkaanse criminelen samenwerkte. De zwager van Broer had Zarita gewaarschuwd dat ze aan een Marokkaan zou worden doorverkocht als ze lastig bleef. Er was al een Marokkaan benaderd die 5000 Mark had geboden. De betreffende man was zelfs bij het raam van Zarita geweest om zijn aankoop te bekijken. Bij deze eerste kennismaking gaf Zarita hem een mep met een asbak waardoor hij van de koop afzag. 'Te gevaarlijk', had hij tegen Broer gezegd. Daarna had Broer geprobeerd haar te verkopen aan een Marokkaan die invalide was. Die transactie ging niet door omdat Zarita aangifte had gedaan.

Zarita: 'Het is toch wat dat ze je gewoon verkopen. De rillingen liepen over mijn rug toen ik hoorde dat die Marokkaan me zou dwingen zoveel drugs te slikken dat ik mijn kind niet meer zou herkennen. Wat voor drugs dat zouden moeten zijn, weet ik niet.' Volgens Yasmin worden haar landgenotes regelmatig aan Marokkaanse pooiers overgedragen.

De zwager vertelt

Hoeveel connecties Broer had besefte Zarita pas toen hij haar alleen met zijn zwager naar Wenen stuurde. In Wenen moesten ze een nieuw meisje ophalen. Zij zou als 'naaister' aan de slag gaan, had Broer voor het vertrek met een grijns tegen Zarita gezegd. Zarita moest mee om de illusie te wekken dat alles in orde was. De zwager wist dat de auto vaker werd gebruikt voor vervoer van meisjes voor de handel. Op dezelfde manier had Broer een Française in de prostitutie gebracht. Tijdens een verblijf in Frankrijk had hij Frans geleerd wat hem goed te pas kwam. De Française heeft echter op hem geschoten en is vervolgens ervandoor gegaan. Volgens Yasmin ligt Wenen op de route van Joegoslavische vrouwenhandelaren. 'Ze vervoeren de meisjes ook wel naar Hamburg of naar besloten clubs elders in Duitsland. Zwitserland is ook een belangrijk doorvoerland. Waar ze na Zwitserland heengaan is niet bekend. Nadat ze Zwitserland zijn gepasseerd, verdwijnen veel meisjes, zegt men. Wat ervan waar is, weet ik niet, maar ze zouden daarna in een harem worden opgesloten.' Zarita kende die route ook omdat een vriend van Broer vrouwen naar Zwitserland doorverkocht.

Zarita greep haar kans om gedurende de autorit naar Wenen de zwager verder uit te horen: 'Ik probeerde steeds meer over de groep te weten te komen om het later aan de politie te kunnen vertellen. Zo hoopte ik erachter te komen of het zin had aangifte te doen.' Zarita vernam dat Broer een zekere Milos naar Nederland had gehaald die voor hem zou gaan inbreken als wederdienst voor het een of ander. 'Milos was gevaarlijk. Hij had een man, bijgenaamd de "pitbull", omgebracht. Bovendien stond die Milos bekend als verkrachter. Hij had een Nederlandse vrouw anaal verkracht en vervolgens in Amsterdam aan het werk gezet. Hij is opgepakt maar de vreemdelingenpolitie heeft hem overgenomen en weer vrijgelaten.' Zarita was niet voor niets bang voor Milos. Hij heeft haar een keer opgebeld met het dreigement 'Als jij Broer aangeeft, maak ik salade van je kind'. Zarita: 'Dat heb ik later niet aan de politie verteld want ik was bang.

Ik hoorde ook dat Broer en zijn vrienden een partijtje wapens hadden gestolen. Al met al heeft Broer ongeveer zeven jaar in de ge-

vangenis gezeten. In België, Frankrijk en Duitsland, overal worden hij en zijn vrienden gezocht, in totaal zo'n dertig personen. Ik ben later nog een keer met de politie naar een Joegoslavische club gegaan en daar zat een heel stel. Ik weet niet of het waar is maar ze zouden ook contacten met ambassades hebben.'

Na enige aarzeling vervolgt Zarita: 'Hoe het precies zit kan ik je niet vertellen want dan loop jij ook gevaar. Maar ik weet wel wie ze allemaal hebben gedood en wie waar wordt gezocht.'

Oorlog tussen 'Belgrado' en 'Sarajevo'

Om enig zicht te krijgen op de (ex-)Joegoslavische onderwereld is in Amsterdam ooit onderscheid gemaakt tussen de Belgrado- en Sarajevogroep.³ De Belgradogroep zou zich vooral richten op inbreken, handel in vuurwapens en het gokcircuit; de Sarajevogroep op afpersing, drugs en vrouwenhandel. In de praktijk leidt de rivaliteit tussen de verschillende bendes tot gewelddadige vetes. Yasmin: 'Er zijn meer dan twee groepen. Nou ja, groepen. Die criminelen werken nogal individualistisch. Er is altijd wel een man die enkele helpers om zich heen heeft. Ik denk dat al die clubs zich met alle vormen van misdaad, ook pooieren inlaten.' Vrouwenhandel lijkt naast wapenhandel en inbreken slechts een dochteronderneming van deze criminele groepen. Voor drugshandel ligt dat iets anders. Yasmin: 'Niet alle Joegoslavische groepen die zich bezighouden met vrouwenhandel doen aan drugshandel. Die mannen gebruiken allemaal wel drugs maar er in handelen, dat is een andere zaak, dat is te riskant.'

Ook de vormen van criminaliteit die meer planning vragen combineren zij met grof geweld. Yasmin: 'Gewoon jatwerk vinden ze niet genoeg, er moeten doden vallen.' Kenmerkend voor Joegoslavische criminelen is het veelvuldig gebruik van vuurwapens.

Veelal heeft men het idee dat in de onderwereld bepaalde vormen van criminaliteit hoger staan aangeschreven dan andere. Een béétje bankrover mishandelt niet, een béétje bankrover is een gentleman. Bankrovers zijn nooit pooiers, zo wordt gedacht. Bij Joegoslavische criminelen zien we daarentegen dat juist één persoon zich met verschillende takken van criminaliteit bezighoudt. Yasmin: 'Joegoslavische inbrekersgroepen bijvoorbeeld zijn zeer

vindingrijk. Enkele groepsleden zijn gespecialiseerd in het uitschakelen van alarminstallaties. Zij behoren tot de schemerploeg. De volgende equipe haalt wat er te halen valt en een derde club van chauffeurs zorgt voor vervoer.

Ook bij vrouwenhandel zijn de taken verdeeld: je hebt mannen die vrouwen ronselen, mannen die ze ophalen en weer anderen die ze bewaken. Die laatsten krijgen nogal eens een vriendschappelijke relatie met de meisjes. Binnen de groepen staan de rijkste pooiers het meest in aanzien. De "herenpooiers" die achter de schermen werken, staan hoger op de ladder dan de gewone, werkende pooiers. De laatsten vallen op door ordinair gedrag. Broer was zo'n werkende pooier', aldus Yasmin.

Kennelijk zijn er bepaalde codes voor de verhoudingen tussen criminelen. Yasmin: 'Het wordt bijvoorbeeld niet gepikt als ze te ver gaan met de vrouwen, als ze bijvoorbeeld helemaal geen geld geven zodat de vrouwen niets meer te verliezen hebben. Dan lopen ze naar de politie en doen aangifte. Om de vrouwen rustig te houden geven de handelaren ze soms wat geld.' Zo heeft Broer een klein bedrag naar de vader van Zarita gestuurd om een koe te kopen. Dit gebaar diende tevens om eventuele argwaan bij Zarita's vader weg te nemen.

Zarita schildert Broer af als een minderwaardig lid van het gezelschap, dat vroeg of laat toch door het circuit zal worden uitgespuugd. Yasmin is het daar mee eens: 'Hij zal wel een keer wegens zijn grote waffel worden afgeknald. Bovendien had hij niet de capaciteiten voor vrouwenhandel. Hij was geen groot organisatietaalent. Dat was waarschijnlijk de reden waarom de zwager van Broer Zarita zoveel vertelde. Hij vond Broer onvoorzichtig.' In de rest van het verhaal neemt de zwager steeds meer afstand van Broer.

Na de reis naar Wenen met de zwager besloot Zarita aangifte te doen. Ze wist toch al te veel en was haar leven niet meer zeker. Ze was bovendien bang gemaakt door die verkooptruc met de Marokkanen. Het wachten was op een extra impuls om naar de politie te stappen. Die kwam al snel in de persoon van een Joegoslavische klant. Hij kende Broer omdat zijn eigen broer wel eens ruzie met hem had gehad over een geldkwestie. Zarita mocht zich

een tijdje in zijn huis verstoppen. Zarita: 'Ze zijn wel achter zijn adres gekomen. Telefonisch liet Broer die vriend van mij weten dat hij tegen de politie zou zeggen dat die jongen mijn nieuwe pooier was. Ze hebben me ook nog geprobeerd te chanteren met foto's waarop ik achter het raam ben te zien.' Lachend voegt ze eraan toe dat ze met een vooruitziende blik die fotorolletjes had ingepikt. 'Dat hadden ze niet verwacht.'

Zarita heeft vergeefs geprobeerd in Nederland ander werk dan prostitutie te krijgen. 'Die jongen bij wie ik woonde heeft werk voor mij gezocht in een gewone Joegoslavische bar. Maar daar hadden ze al mensen genoeg, allemaal vluchtelingen uit het voormalige Joegoslavië.'

Zarita is toen weer even achter het raam gegaan om geld te verdienen voor de eerste levensbehoeften. Op een dag kreeg ze op haar werkplek bezoek van twee (ex-)Joegoslaven die zij kende als coördinatoren van het Joegoslavische prostitutiecircuits in Nederland. Ze zeiden: 'We weten dat je bij de politie bent geweest en we volgen je overal.' 'Bemoei je met je eigen zaken', had Zarita geantwoord. Dat was niet afdoende. 'De dag dat ik aangifte deed hingen een paar van die figuren rond bij het politiebureau.' Broer had geprobeerd wraak te nemen, weliswaar op een onbeholpen manier. Hij had naar haar familie gebeld met de mededeling dat Zarita met gestolen geld ervandoor was gegaan. Niemand geloofde hem.

Na haar aangifte wilde Zarita zo snel mogelijk terug naar het voormalige Joegoslavië. Ze moest echter nog een paar weken in Nederland blijven voor medische behandeling. Ze had onder andere inwendige bloedingen opgelopen door schoppen van haar handelaar.

Voor Zarita had het regelen van haar terugkeer nogal wat voeten in de aarde. Op de ambassade was het als gevolg van de politieke situatie een puinhoop. Het ambassadepersoneel kon het nummer van haar paspoort niet vinden. Ze was bovendien uitgeschreven uit haar eigen woonplaats, wat het nog ingewikkelder maakte. Toen Zarita naar Nederland kwam was de oorlog in Joegoslavië al aan de gang. Volgens Yasmin wist Zarita voordat ze terugging niet hoe erg het daar was.

'Als ik terug ben in Joegoslavië, ga ik zelf een boek over die bendes schrijven', kondigde ze aan. 'Mijn familie gaat verhuizen dus dan kan ik weer bij mijn ouders gaan wonen. Daar ben ik veiliger dan hier want die criminelen komen er niet in. Als Broer naar Joegoslavië gaat krijgt hij daar nog eens tien jaar', beweerde Zarita destijds optimistisch.

De Russische

Enkele weken na het vertrek van Zarita kwam de Russische boven water en legde ook een verklaring tegen Broer en consorten af. Zij had al die tijd in Nederland in een asielzoekerscentrum gezeten. Daar was ze door de politie doodsbang aangetroffen: Broer had haar wijsgemaakt dat ze grote moeilijkheden zou krijgen als ze aangifte deed. Aan de hand van de verklaringen van de twee vrouwen stelde de politie een onderzoek in dat tot een rechtszaak leidde.

Tijdens het proces in augustus 1992 is de Russische als getuige opgetreden. Bij die gelegenheid had ze last van benauwdheid. Zij ging als laatste de rechtszaal binnen. Na afloop zei ze dat dat geen kwestie van zenuwen was, maar dat ze er tegenop zag om alles opnieuw te moeten vertellen. 'Ik wou dat ik er nooit meer aan hoefde te denken. Dat kan niet, het zal me mijn hele leven bijblijven.'

Broer is bij verstek tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld. De Russische: 'Twee jaar, twintig jaar, het zal nooit genoeg zijn voor wat hij mij en die anderen heeft aangedaan.' De zwager ging vrijuit omdat hij tegen Broer had getuigd.

In het gerechtshuis was veel politie aanwezig. Politieaanvoerder Nico van der Geest: 'Als Broer was verschenen hadden we hem direct in de kraag gepakt. We hebben Broer na de aangifte van Zarita moeten vrijlaten. Daarna kwam de Russische met nieuw bewijs tegen hem. Internationaal was er echter geen donder tegen Broer te vinden. We wisten alleen dat hij in Duitsland persona non grata was. Toch was het voor ons duidelijk dat het een echte vrouwenhandelzaak zou worden. Het is zo jammer dat er dan alleen een verstekveroordeling valt.'

Alle betrokkenen verlieten ontgoocheld het gerechtshuis. De

relatief kleine crimineel Broer was weliswaar veroordeeld maar moest eerst nog worden gevangen. De rest van het netwerk was ongemoeid gelaten.

Broer woonde in Den Haag, maar de meeste zaken waarin Joegoslaven een rol hebben gespeeld, vonden in Amsterdam plaats. 'In Rotterdam hebben we sowieso weinig Joegoslavische prostituées', aldus Bennink en De Winter van de Rotterdamse vreemdelingenpolitie. 'Misschien komt dat omdat we in Rotterdam meer controleren. Dan hebben ze de kans niet zich hier te nestelen. In Amsterdam weet je waar op de Wallen de Zuid-Amerikanen of de Franse penose zitten. We hebben in Rotterdam niet van die duidelijk herkenbare groepen. Misschien omdat er in Rotterdam nauwelijks raamprostitutie is. In die raamprostitutiepanen zijn verhandelde vrouwen gemakkelijk te verstoppem.'

De Stichting tegen Vrouwenhandel zag het aantal Joegoslavische verhandelde vrouwen vanaf 1988 groeien. Door het openstellen van de grenzen van de voormalige oostbloklanden zijn criminelen opgestoten in de vaart der volkeren. Sinds de val van de Muur hebben Joegoslavische criminelen kans gezien munt te slaan uit hun kennis van Slavische talen. Ze kunnen moeiteloos contact leggen met vrouwen in Oost-Europese landen, zoals met de lotgenote van Zarita is gebeurd.

Ook lijkt het leven onder een communistisch regime op een wonderlijke wijze te hebben bijgedragen aan het organisatietalent van criminelen. 'Crimineel worden is een van de weinige mogelijkheden binnen een systeem dat intelligente mensen kansloos maakt. Het communisme heeft een enorme druk op mensen uitgeoefend. Ook al kan je nog zo hard lopen, je kunt bij iedere straathoek een klootzak verwachten die een stok uitsteekt waardoor je valt. Over het algemeen zijn die criminelen intelligente, begaafde, maar kansloze kerels. Als je in het voormalige Joegoslavië onder het communistische regime braaf naar school ging, kon je advocaat of professor worden, maar dan kreeg je nog een lullig salarisje. Of nog erger, een bureaubantje dat alleen geschikt is voor verwijfde types. En dan horen ze dat het in het westen beter is', aldus Yasmin.

De zaak van de kunstfamilies¹

In oktober 1989 stonden in Rotterdam vier mensen uit de Dominicaanse Republiek terecht wegens vrouwenhandel. Een van hen was een dame van middelbare leeftijd. Medeverdachten waren haar zoon, een schoondochter en een huisvriendin. De zus van de oudere dame behoorde ook tot de verdachten maar was niet gedagvaard omdat zij in de Dominicaanse Republiek verbleef. Dit was de eerste zaak waarbij de top van een bende vooral uit vrouwen bestond. Bij andere zaken waren vrouwelijke verdachten alleen medeplichtig.

Het familiebedrijf heeft meer dan honderd vrouwen uit de Dominicaanse Republiek naar Nederland gehaald onder het voorwendsel dat ze in een fabriek zouden gaan werken. In Nederland aangekomen bleek dat ze als prostituée aan de lopende band mannen aan hun gerief moesten laten komen: de vrouwen kregen te horen dat ze 20.000 tot 30.000 gulden aan de organisatie dienden te betalen. Sommigen gingen al hun eerste avond in Nederland de prostitutie in om de eerste termijn van deze 'schuld' af te lossen. Op de vraag waarom ze zoveel moesten betalen kregen ze een specificatie: zoveel voor de woning, zoveel voor het ticket.

Het leeuwedeel van het geld was echter bestemd voor de veelal vervalste papieren waarmee de vrouwen bij aankomst in Nederland plotseling opgescheept zaten. Veel vrouwen zagen tot hun verbijstering dat ze een nieuwe naam hadden gekregen en dat ze ineens jaren ouder of jonger waren geworden. Bovendien hadden velen er zussen, zelfs tweelingzussen, bijgekregen.

Met die valse documenten werd heel vindingrijk de Nederlandse nationaliteit aangevraagd. Dat ging als volgt: de twee señoras, zoals de slachtoffers de twee oudere dames noemden, hadden via een huwelijk de Nederlandse nationaliteit verkregen. Dat stelde hen in